

การดำเนินชีวิตของประชากรในด้านการตั้งถิ่นฐาน เศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่องค์การบริหารส่วน จังหวัด อำเภอู่พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

The Way of Living of the Population on Settlement and Socio-economic, Culture Aspects of the Communal Area, Amphoe Phrapradaeng, Changwat Samutprakan

มานิตา สมรูป*

ABSTRACT

Manita Somroop

The objective of the study is to learn the way of living of the population, economically, socially as well as their settlement. Moreover, it is to find out opinion towards traditions and environment. The reason why this area, communal area, Amphor Phrapradaeng, Changwat-Samutprakan is chosen because it is the one conserved as a green area in order to reduce the pollution problems of Bangkok.

After the study, it is found that the settlement in the area is divided into two types.- The first one is the crowded area where houses are built in cluster along the Chao Phraya River and along Petchahung and Nang Kumnung road or near the industrial area. The second-one is a dispersed community where houses are scattered in their own orchards.

The specific objectives of this survey are directed toward identifying the following elements: (1) basic backgrounds of the personnel who have direct bearing on media utilization;- (2) characteristics of information services being offered;(3) the extent to which media are being used; (4) problems on media utilization of the organizations concerned; (5) ways and means of improving media utilization; and (6) the technical content concepts that could be provided in increasing competencies of the personnel for effective communication.

The agriculturists expected to be in a large number are in a small ratio. Most of these people do their gardening in their original land as a second occupation. Those whose profession is concerned with agriculture are only one-fifth of the total population. They have the least average income and they have to rent the land to earn their living. Consequently agriculture cannot be their main income. As a result, they have to find other jobs which provide better income. From the study, it is found that the people become traders, labourers, government-officials as well as workers in the government monopoly offices. Being attracted by those jobs, the local people have to go to work in other areas for instance Bangkok, Phrapradaeng- and some other provinces. From the interview, it is found that the average income is 1,870 baht per month. This sum is considered very low. The total income of each family is only enough for necessary expenses.

In the social way of living, most of the houses are small and separated. They are wooden and high with one storey. Half of the population have their own houses where the other half have houses in the rented land. The system of public health has no problems. Almost all the houses have electricity, hygienic bathrooms. Having no underground water supply, people use water from wells and from the river. In medical area, the disease mostly found is stomach sickness, diarrhea and lungs disease. Sick men usually go to private hospitals or private clinics.

In the traditional way, it is concluded that the youngest people usually take part in customs more often than the older ones especially in boat racing in the parade of fleeing birds- and fish on Thai New Year and in the Sabah game. During the religious rite, for instance Visakha Bucha Day, older people share more than the younger one. Anyway, the local people still want to conserve their old customs.

เป็นงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากกองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมีนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร เป็นผู้ร่วมงานวิจัย นักวิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พื้นที่บริเวณองค์การบริหารส่วนจังหวัดของ
อำเภอพระประแดง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ
เฉพาะตัว คือพื้นที่ที่เกือบจะเป็นเกาะคือมีแม่น้ำ
ล้อมรอบ มีส่วนติดต่อกับพื้นที่ใหญ่เพียงส่วนเล็ก ๆ
ส่วนเดียว (ดูแผนที่ที่ 1) พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขต
เกษตรกรรมที่มีการทำสวนผลไม้ สวนไม้ดอก
มากกว่าเขตใด ๆ ของอำเภอพระประแดงซึ่งเต็ม
ไปด้วยโรงงานอุตสาหกรรม และเนื่องจากอำ-
เภอพระประแดงอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครมากเพียง
แม่น้ำเจ้าพระยาเท่านั้น จนสำนักคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติมีความเห็นว่าน่าจะทำให้พื้นที่นี้เป็น
เสมือนปอดของกรุงเทพมหานครโดยมีโครงการอนุ-
รักษพื้นที่บริเวณนี้ให้เป็นพื้นที่สีเขียวตลอดไปเพื่อ
ช่วยลดสภาพอากาศเป็นพิษของกรุงเทพมหานคร
ดังจะเห็นว่าสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่บริเวณนี้
เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะทำให้เป็นพื้นที่สีเขียวโดย
การทำการเกษตร เพราะมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลรอบ
พื้นที่ทั้งหมดไว้ สามารถตัดคลองส่งน้ำเข้ามาในบริ-
เวณเรียกสวนของเกษตรกรได้โดยง่าย นอกจากนี้
ลักษณะพื้นที่ที่เป็นอิสระจากบริเวณรอบ ๆ การ
เปลี่ยนแปลงใด ๆ ในอาณาบริเวณนี้จะทำได้โดย
ง่าย ในทำนองเดียวกันการอนุรักษ์ใด ๆ ที่จะทำใน
บริเวณนี้ก็ทำได้โดยง่ายเช่นกัน

ดังนั้น การวางแผนใด ๆ ที่จะเกี่ยวข้องกับ
พื้นที่บริเวณนี้จึงควรวางแผนความรู้เกี่ยวกับลักษณะ
การตั้งถิ่นฐาน การดำรงชีวิต ด้านเศรษฐกิจ สังคม
วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของประชากรในบริเวณ
นี้ อันเป็นข้อมูลที่จะทำให้การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง
เป็นไปโดยสอดคล้องกับสภาพเดิมของประชากร
มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อทราบการดำ-
เนินชีวิตของประชากรด้านเศรษฐกิจสังคม และการ
ตั้งถิ่นฐาน ความคิดเห็นของประชากรต่อประเพณี
วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เหตุผลที่ทำการศึกษานในพื้นที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอพระประแดง
เพราะบริเวณนี้เป็นบริเวณที่ควรได้รับการอนุรักษ์ให้
เป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อทำหน้าที่ลดมลภาวะได้แก่กรุง
เทพมหานคร

การเลือกประชากรที่สำรวจใช้การสุ่มตัว
อย่างเป็น 2 ระดับคือ การสุ่มตัวอย่างระดับหมู่บ้าน

โดยวิธีจับสลากเลือกได้หมู่บ้านตัวอย่าง 14 หมู่บ้าน
ในทั้งหกตำบล คือ ตำบลทรงคนอง ตำบล
บางยอ ตำบลบางกะเจ้า ตำบลบางกอบัว ตำบลบาง
น้ำผึ้ง และตำบลบางกระสอบ ขั้นตอนต่อไปคือการสุ่ม
เลือกครัวเรือนตัวอย่าง ใช้อัตราส่วนร้อยละ 25
ของจำนวนครัวเรือนที่คัดลอกมาจากทะเบียนรายชื่อ
เข้าบ้าน และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างมีระบบ
ได้จำนวนตัวอย่าง 336 ครัวเรือน แต่สามารถสัมภาษณ์
ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์เพียง 290 ครัวเรือน

ผลการสำรวจพบว่า การตั้งถิ่นฐานของประ-
ชากรมีทั้งประเภทตั้งบ้านเรือนหนาแน่นรวมอยู่ด้วย
กันที่เรียกว่าแบบกระจุก (Cluster) ได้แก่บริเวณริม
แม่น้ำเจ้าพระยาและบริเวณริมถนนสายหลักหรือบริ-
เวณใกล้โรงงานอุตสาหกรรม อีกประเภทหนึ่งคือ
เป็นแบบกระจาย (Dispersion) คือสร้างบ้านกระ-
ยาจกกันอยู่ห่าง ๆ ส่วนใหญ่คือตามเรียกสวนของตน
เอง

การประกอบอาชีพของประชากรพบว่าอาชีพ
เกษตรกรรมมีเพียง 1 ใน 5 ของครัวเรือนที่สัม-
ภาษณ์มาทั้งหมด อัตราส่วนนี้นับว่าค่อนข้าง
น้อย อาชีพที่พบว่ามีผู้ทำมากคืออาชีพค้าขายและ
รับจ้างซึ่งมีประมาณ 1 ใน 4 เท่า ๆ กัน นอกจากนี้
นั้นมีผู้เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เมื่อ
ถามถึงอาชีพรองมีเพียงร้อยละ 12 ที่มีอา-
ชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพหลัก เกษตรกรรมกลายเป็น
อาชีพรองอันเป็นเครื่องแสดงว่าการเกษตรนั้น
ไม่สามารถทำรายได้หลักให้แก่ครัวเรือนในเขตนี้
ได้ จึงต้องพยายามหางานอื่นทำที่มีรายได้มากกว่า
หรือมีรายได้สม่ำเสมอ การเกษตรจึงเป็นอา-
ชีพรองเนื่องจากยังมีที่ดินอยู่

สำหรับสถานที่ประกอบอาชีพ พบว่าครึ่ง
หนึ่งทำงานในหมู่บ้านที่ตนอาศัยอยู่ อีกครึ่งหนึ่ง
ไปทำงานที่อื่น ๆ เช่นที่กรุงเทพฯ ที่ตัวอำเภอพระ
ประแดง มีบ้างที่ไปทำงานจังหวัดอื่น ๆ เช่นงาน
ก่อสร้าง เป็นต้น

รายได้โดยเฉลี่ยนับว่าค่อนข้างต่ำคือ 1,870
บาทต่อเดือน ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ
มีรายได้สูงที่สุดในบรรดาอาชีพต่าง ๆ แต่ก็เป็นตัว
เงินที่ไม่สูงนักคือประมาณสามพันกว่าบาท อา-
ชีพอื่น ๆ มีรายได้น้อยทั้งสิ้นคือประมาณสองพัน

บาทซึ่งเกือบเท่า ๆ รายได้เฉลี่ย รายได้ของเกษตรกรน้อยมากอย่างน่าเป็นห่วงคือเพียง 1,137 บาทต่อเดือนเท่านั้น

รายได้ข้างต้นนั้นเป็นรายได้ของผู้ตอบเพียงผู้เดียว เมื่อถามถึงภาวะรายได้รายจ่ายของครัวเรือน พบว่า 1 ใน 3 ตอบว่าพอใช้และยังมีเหลือเก็บ และเกือบครึ่งที่ตอบว่าพอใช้ถึงแม้จะไม่มีเหลือเก็บ ซึ่งแสดงว่าฐานะทางเศรษฐกิจที่พอเลี้ยงตัวได้ของคนในเขตนี้

เมื่อศึกษาข้อมูลของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกร-กรรมโดยเฉพาะ พบว่าครัวเรือนเกษตรกรมีที่ดินถือครองคนละประมาณ 5 ไร่ ชนิดของการเกษตรเกือบทั้งหมดเป็นสวนผลไม้เป็นสวนไม้ดอกมีน้อยมาก เกษตรกรเหล่านี้เป็นผู้เช่าที่ดินประมาณ 1 ใน 3 ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ต้องเช่าที่ดินทั้งหมดที่ดินทำการเกษตร ซึ่งแสดงว่าสภาพความเป็นเจ้าของที่ดินได้ถูกเปลี่ยนมือจากชาวบ้านไปเป็นนายทุนที่ไปจากที่อื่น การเข้าไปกว้านซื้อที่ดินในเขตนี้พบว่ามีมากขึ้นเรื่อย ๆ

ประชากรที่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอยะประแดงนี้มีเพียงครั้งเดียวที่เป็นคนในท้องถิ่นนี้โดยกำเนิด ส่วนที่เหลือย้ายไปจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคกลางส่วนใหญ่คือจากกรุงเทพฯ สาเหตุที่ย้ายครั้งหนึ่งเป็นเหตุผลทางเศรษฐกิจคือ เพื่อหางานทำและถูกไล่จากที่เดิมคือจากกรุงเทพฯ อีกครั้งหนึ่งเป็นการย้ายเพราะสาเหตุทางสังคม เช่น การศึกษา การสมรส โกลั้ทำงาน เป็นต้น

การดำเนินชีวิตด้านสังคมของคนในท้องถิ่นนั้น พบว่าลักษณะของบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นบ้านโคก ๆ ลักษณะเป็นบ้านชั้นเดียวได้ดูสูง ส่วนใหญ่สร้างด้วยไม้ มีบ้านที่สร้างเป็นตึกน้อยมาก บ้านส่วนใหญ่มีขนาดเล็กต่ำกว่า 50 ตารางเมตรนับเฉพาะตัวบ้าน สภาพความเป็นเจ้าของบ้านพบว่าครึ่งหนึ่งเป็นบ้านของตัวเอง อีกครึ่งหนึ่งเช่าอยู่ ซึ่งส่วนใหญ่เช่าที่ปลูกบ้านในบ้านหลังหนึ่ง ๆ เป็นที่อยู่อาศัยของครอบครัวเพียงครอบครัวเดียวมีประมาณ 2 ใน 3 อีก 1 ใน 3 เป็นบ้านที่อยู่รวมกันตั้งแต่หนึ่งครอบครัวขึ้นไป ขอใช้น้ำในบ้านที่มีมากที่สุดคือ วิทยุ พัดลม และโทรทัศน์

สำหรับการสาธารณสุขพบว่าการบริการประปายังไม่เพียงพอในเขตนี้ ประชากรจึงยังต้องใช้น้ำบ่อหรือน้ำในแม่น้ำลำธารเป็นแหล่งน้ำใช้ในชีวิตประจำวัน มีผู้ตอบประมาณครึ่งหนึ่งที่ใช้น้ำดังกล่าว อีกครึ่งหนึ่งใช้น้ำบาดาล ส่วนน้ำดื่มกินนั้น 3 ใน 4 ดื่มน้ำฝนที่เหลือดื่มน้ำบาดาล ไฟฟ้ามีใช้เกือบทุกครัวเรือน และส้วมก็ไม่มีเป็นปัญหาเพราะเกือบทุกบ้านมีส้วมซึมใช้

มีครัวเรือน 1 ใน 3 ที่ให้สัมภาษณ์ว่าในครัวเรือนของตนมีคนป่วยเรื้อรังกระเสาะกระแสะอยู่เรื่อย ๆ จนทำให้ต้องหยุดทำงานหรือหยุดเรียนหนังสือบ่อย ๆ ผู้ป่วยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุเฉลี่ยคือ 45 ปี โรคที่เป็นกันมากคือโรคปวดท้องและกระเพาะอาหาร โรคหอบ โรคปอด เมื่อเจ็บป่วยผู้ป่วยทั้งหมดรักษาด้วยวิธีสมัยใหม่คือไปโรงพยาบาลหรือไปคลินิกแพทย์เอกชน

สำหรับการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ประเพณีของท้องถิ่นสรุปได้ว่าคนอายุน้อยมีส่วนร่วมในประเพณีต่าง ๆ มากกว่าคนสูงอายุ คือไปร่วมแข่งขันหรือร่วมในการละเล่น หรือแม้แต่ไปดูไปเที่ยวงานต่าง ๆ มากกว่า งานประเพณีที่ถามในแบบสอบถามคือประเพณีแข่งเรือแห่ปลาปล่อยนก แห่ทางหงษ์ และประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น ส่วนประเพณีงานบุญทั้งหลาย เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา เข้าพรรษา ออกพรรษา ถือน้ำหรือผ้าป่า กลับพบว่าคนสูงอายุไปร่วมมากกว่าคนอายุน้อย ซึ่งแสดงว่าคนอายุน้อยยังให้ความสำคัญกับประเพณีที่สนุกสนานในขณะที่คนสูงอายุให้ความสำคัญกับงานบุญกุศลต่าง ๆ แต่ทั้งคนสูงอายุและคนหนุ่มสาวต่างก็ตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า ต้องการให้ประเพณีเหล่านี้คงอยู่ต่อไป มีน้อยมากที่ตอบว่าควรยกเลิกเสียเพราะสิ้นเปลืองเงินทองและเวลา

ความคิดเห็นต่อสิ่งแวดล้อม สรุปได้ว่าประชากรในเขตนี้เห็นว่าจำนวนคนในเขตนี้เพิ่มมากขึ้น จำนวนบ้านก็มากขึ้น แต่สำหรับสภาพถนนส่วนใหญ่คือ 2 ใน 3 ตอบว่าถนนมีสภาพดีขึ้น ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรมเกือบทั้งหมดจะนับว่าดินเสื่อมลง ดินเลวลง ดินเปรี้ยวและเค็มมากขึ้น หรือดินพัง

เพราะถูกน้ำท่วม มลภาวะทางน้ำนับว่าร้ายแรงที่สุด ในเขตนี้เพราะปัญหาเรื่องน้ำเสีย น้ำเน่า มีกลิ่นเหม็น น้ำกร่อย น้ำเค็ม เป็นปัญหาที่เกือบทุกคนระบุ เพราะการได้ใช้ประโยชน์จากน้ำอันใสสะอาดเช่นที่เคยทำในอดีตนั้นไม่ปรากฏอีกแล้ว สภาพของมลพิษทางอากาศนับว่ายังค่อนข้างน้อยในเขตนี้ เพราะการวัดจากค่าตอบของผู้ให้สัมภาษณ์พบเพียงครั้งเดียว

ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมพบว่าคนส่วนใหญ่ยังเห็นความสัมพันธ์ของคนในเขตนี้ยังอยู่ในขั้นที่น่าพอใจ คนยังพอช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่ ระบบชุมชนเมืองยังไม่อาจทำลายโครงสร้างความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นนี้ลงได้ อย่างไรก็ตาม มีผู้ระบุสภาพปัญหาสังคมบ้างแล้วถึงแม้จะเป็นอัตราส่วนน้อย แต่ก็เริ่มจุดเริ่มต้นที่ควรระวัง ตัวอย่างเช่น ปัญหาคนติดยาเสพติด ใจร้าย และการพนัน เป็นต้น

สรุปความแตกต่างระหว่างตำบลต่าง ๆ

โดยทั่วไปแล้ว การดำเนินชีวิตของประชากรในตำบลต่าง ๆ ทั้งหกตำบลของเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาเภอพระประแดงนี้มีความแตกต่างไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน ความแตกต่างที่พอจะหยิบยกมาสรุปคือ

อาชีพ

ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมมีมากที่สุดในตำบลบางน้ำผึ้ง รองลงไปที่ตำบลบางกระสอบ ในตำบลทั้งสองนี้ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม คนในตำบลทำงานในหมู่บ้านที่ตนอยู่เป็นส่วนใหญ่ ส่วนในตำบลบางยอคนมีอาชีพค้าขายมากที่สุด ในตำบลบางกะเจ้ามีผู้ประกอบการรับจ้างมากที่สุดและไปทำงานที่กรุงเทพฯ มากที่สุด ในขณะที่คนในตำบลทรงคนองมีอาชีพรับราชการและเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจมากที่สุด จะเห็นว่าความแตกต่างของอาชีพที่พบนับขึ้นอยู่กัที่ตั้งของตำบลเป็นสำคัญ ดังนั้นแหล่งรายได้ใหญ่ของคนในตำบลต่าง ๆ จึงเป็นไปตามอาชีพ ส่วนใหญ่ของคนในตำบลนั้นนั่นเอง

ประชากรในตำบลบางน้ำผึ้ง และตำบลบางกระสอบนับว่ามีสัดส่วนของคนที่เกิดในท้องถิ่น

มากที่สุดตรงกันข้ามกับตำบลอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะทั้งสองตำบลเป็นเขตเกษตรกรรม ประชากรที่อาศัยอยู่จึงเป็นคนในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่

ที่อยู่อาศัย

ในทุกตำบลลักษณะของบ้านเป็นบ้านโคก ๆ มากที่สุดเป็นบ้านขนาดเล็กเหมือนกันความแตกต่างที่พบคือ ในตำบลทรงคนองมีบ้านที่เป็นตึกมากกว่าในตำบลอื่น ๆ ส่วนในตำบลบางน้ำผึ้งซึ่งเป็นเขตที่ทำเกษตรกรรมมากนั้น บ้านมีขนาดใหญ่กว่าตำบลอื่น ๆ เป็นบ้านที่สร้างมานานกว่าบ้านในตำบลอื่น ๆ อีกทั้งอัตราส่วนของผู้ที่เป็นเจ้าของบ้านยังมากกว่าในตำบลอื่น ๆ ซึ่งพบว่าผู้มีอัตราส่วนของผู้เช่าค่อนข้างสูง

น้ำประปา ไฟฟ้า และส้วม

มีความแตกต่างกันน้อยมาก ทุกตำบลประชากรดื่มและใช้น้ำฝนประกอบอาหารการกินเหมือนกัน น้ำใช้เป็นน้ำบาดาลและน้ำในแม่น้ำลำคลองเช่นเดียวกัน ยกเว้นในตำบลบางกระสอบซึ่งไม่พบว่าผู้ใช้

น้ำบาดาลเพราะยังไม่มีการขุดน้ำบาดาลในตำบลนี้ สำหรับไฟฟ้าในตำบลมีใช้เหมือนกัน การใช้ส้วมเช่นเดียวกันไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน

ความเจ็บป่วย

ข้อมูลแสดงชัดว่าประชากรในตำบลบางน้ำผึ้งซึ่งเป็นเขตเกษตรกรรมมีการเจ็บป่วยน้อยที่สุดในตำบลบางยอซึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมมีอัตราส่วนครัวเรือนที่มีคนเจ็บป่วยสูงสุด อันเป็นผลมาจากมลภาวะที่โรงงานอุตสาหกรรมปล่อยให้เกิดแก่ประชาชน

ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม

ประชากรในตำบลบางยอและตำบลบางกะเจ้าซึ่งถูกรบกวนจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างก็ระบุว่าสภาพอากาศเมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อ 5 ปีที่แล้วในปัจจุบันเลวลงกว่าเมื่อก่อนมาก ซึ่งในตำบลอื่น ๆ มีผู้ระบุเช่นนี้เพียงเล็กน้อย ส่วนประชากรในตำบลบางน้ำผึ้งซึ่งเป็นเขตเกษตรกรรมต่างก็ระบุปัญหาสิ่งแวดล้อมว่าสภาพของดินเลวลง ดินเค็มขึ้นเปรี้ยวขึ้น ประชากรในตำบลบางน้ำผึ้งมีน้อยที่ระบุว่าคนเพิ่มมากขึ้น บ้านเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่คนในตำบลอื่น ๆ ระบุปัญหานี้เป็นเสียงเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ในด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ซึ่งพบว่าในบางบริเวณมีน้ำเสีย ดินเค็ม อากาศเสีย โดยเฉพาะอากาศเสียคือมีฝุ่นมากมาจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงงานน้ำมันละหุ่งซึ่งทำความเดือดร้อนให้ประชากรมากที่สุด แหล่งที่ได้รับฝุ่นมากคือหมู่ 7 ของตำบลบางยอและบางกะเจ้าเพราะอยู่ใกล้เคียงกัน ทำให้ประชาชนส่วนมากเป็นโรคปอดหรือหายใจไม่ค่อยออกเป็นหืด ประชากรหลายคนต้องย้ายที่อยู่ไปอยู่ที่อื่น นักเรียนในเขตนี้คือที่โรงเรียนบางกะเจ้ากลางบางคนต้องเปลี่ยนสถานที่เรียน พบว่าจำนวนนักเรียนในโรงเรียนลดน้อยลงถึงแม้โรงงานพยายามแก้ปัญหาโดยการนำพัดลมมาให้โรงเรียนแต่ก็มิได้ช่วยให้อากาศดีขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่ากรณีนี้เป็นปัญหาที่เร่งด่วน ผู้ที่มีอำนาจควบคุมโรงงานควรให้รับแก้ไขโดยด่วน ส่วนกรณีน้ำเสียก็เช่นเดียวกันเนื่องมาจากโรงงานปล่อยน้ำเสียลงมา ควรใช้มาตรการเด็ดขาดให้โรงงานจัดการกับน้ำเสียก่อนปล่อยทิ้ง ส่วนเรื่องดินเค็มนั้นอาจเป็นเพราะว่าปีนี้เป็นปีที่น้ำเค็มมากผิดปกติจึงทำให้ดินเค็มไปด้วย คาดว่าในปีต่อไปถ้าน้ำเค็มน้อยลงความเค็มของดินคงจะค่อย ๆ ลดลงด้วย

2. เรื่องน้ำบริโภค พบว่าประชาชนในเขตนี้ดื่มน้ำบาดาลถึงร้อยละ 23 มีบางส่วนดื่มน้ำในแม่น้ำลำคลอง ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าควรให้แผนกสาธารณสุขของอำเภอได้อธิบายให้ประชาชนเหล่านี้เข้าใจถึงอันตรายของการดื่มน้ำที่ไม่สะอาดทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ได้ หรือควรให้ความรู้ว่าถ้าจำเป็นต้องบริโภคจริง ๆ ควรแก้ไขด้วยวิธีใด แม้แต่น้ำบาดาลก็เช่นกัน ควรผ่านการกรองและต้มเสียก่อนควรแนะนำให้ประชากรพยายามกักเก็บน้ำฝนไว้ดื่มให้มากขึ้น

3. ในด้านอาชีพของประชากรในเขตนี้ไม่ว่าจะเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพรอง ที่สำคัญคืออาชีพเกษตรกรรมซึ่งทำกันเป็นส่วนมาก แต่ปรากฏว่ารายได้น้อยกว่าอาชีพอื่น ๆ ทั้งหมดที่จะมีรายได้ดีคือ

ไม้ดอกและการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งน่าจะได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีผู้ประกอบอาชีพนี้ให้มากขึ้น ผู้นำของท้องถิ่นควรช่วยหาตลาดให้หรือจัดในรูปแบบของสหกรณ์ทั้งไม้ดอกและเลี้ยงสัตว์ เท่าที่ทราบว่ามีอยู่แล้วคือสหกรณ์ไม้ดอก แต่ควรจะมีสหกรณ์เลี้ยงสัตว์ด้วย ส่วนสวนผลไม้ไม่นับขอเสนอแนะให้เกษตรอำเภอให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในแง่ต่าง ๆ เช่น การปลูก การบำรุงรักษา และอื่น ๆ ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อจะได้มีปริมาณมากขึ้น รายได้ก็จะสูงขึ้นด้วย

อาชีพอีกประเภทหนึ่งที่น่าสนับสนุนคือการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งน่าจะเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้มาก การประกอบอาชีพดังกล่าวในท้องถิ่นทำได้ง่ายเพราะสภาพพื้นที่อำนวยเป็นที่ลุ่ม ขุดบ่อง่าย และยังมีบริเวณมากเพียงพอที่จะทำได้

4. ในการสำรวจพบว่ามีบางหมู่บ้านการตั้งถิ่นฐานมีลักษณะเกือบเป็นสลับ มีบ้านอยู่กันอย่างแออัด มีการลักเล็กขโมยน้อย มีการเสพยาเสพติด เล่นการพนัน ความแออัดของบ้านเรือนเกิดจากการย้ายถิ่นมาจากที่อื่นของประชากร เช่นมาจากฝั่งกรุง-เทพมหานคร เช่น ถูกไล่ที่มาหรือย้ายมาจากต่างจังหวัด เพื่อหางานตามโรงงานทำ เช่นที่ตำบลบางกะเจ้า บางกอบัว บางยอ และทรงคนอง ซึ่งถ้าปล่อยต่อไปคาดว่าบริเวณนั้นจะกลายเป็นสลัมอย่างแน่นอน ฉะนั้นผู้นำของท้องถิ่นควรจะหามาตรการป้องกันไว้ก่อนโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง

5. ในด้านประเพณีต่าง ๆ เห็นสมควรอนุรักษ์ไว้เช่นเดียวกับที่ศึกษาพบว่าเป็นความต้องการของประชากรในท้องถิ่นนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเพณีงานสงกรานต์ เช่นแห่ปลาปล่อยนก เล่นสละบ้า ซึ่งประเพณีเหล่านี้ไม่มีในท้องถิ่นอื่น ๆ จึงเป็นสิ่งดึงดูดให้คนในท้องถิ่นอื่นมาเที่ยวชม เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่ควรมีการแนะนำให้จัดงานโดยถือหลักประหยัด ความดีงาม และความถูกต้องด้วย

บรรณานุกรม

- พัณิรา รัตนสาร. “การตั้งถิ่นฐานในนิคมสร้างตนเองกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมทางเกษตรกรรม.” ศึกษาเฉพาะกรณีของนิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.
- พระประแดง (อำเภอ) รายงานสถิติจำนวนราษฎรของทะเบียนราษฎร, อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ : 2523.
- พระประแดง (อำเภอ) รายงานข้อสรุปข้าราชการของอำเภอพระประแดง, อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ : 2523.
- มนู วัลย์เพชร, สภาพความเป็นอยู่ของประชากรในบริเวณบางส่วนของเขตสุขาภิบาลบางกะปิและบริเวณใกล้เคียง จังหวัดพระนคร. พระนคร : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. 2512.
- สวาท เสนาณรงค์. ภูมิศาสตร์วัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์. 2520.

- สากล สถิตวิทยานันท์, “การศึกษาการตั้งถิ่นฐานการอพยพและสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านในพื้นที่อ่างเก็บน้ำลำตะคอง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา”, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. รายชื่อหมู่บ้านของพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำเภอพระประแดง, จังหวัดสมุทรปราการ, 2521.
- อุตุนิยมวิทยา (กรม) งานอากาศประจำถิ่น, กรมอุตุนิยมวิทยา, 2522.
- Dicken, Samuel N. and Pilts, Forrest R. 1970 *Introduction to Cultural Geography*. U.S.A : Ginn and Company.
- Kendall, Henry M. and Glendining, Robert M. *Geography*. Harcourt, Brace & World. Inc.,
- Leong, Goh Cheng and Márgan, Gillian C. 1977. *Human and Economic Geography*. Hong Kong : Wing Tai Cheung Printing Co. Ltd.